

'Rechten van kinderen en ouders geschonden' bij aanvragen jeugdhulp: 'Er worden woordspelletjes gespeeld'

Eveline Jonkers

Vandaag, 08:00 • 10 minuten leestijd

Een overleg tussen jeugdhulpverleners en ouders

© Foto ter illustratie, Martine Hoving/ANP

‘De gemeente Groningen omzeilt de Jeugdwet. Daardoor verdwijnt de rechtsbescherming van ouders en kinderen.’ Dat zeggen juridisch adviseurs over de Basis jeugdhulp, die Groningen sinds 1 januari vorig jaar heeft ingevoerd.

In het kort

- De gemeente Groningen verwijst ouders voor het aanvragen van jeugdhulp naar WIJ Groningen, terwijl ouders bij het college van Burgemeester en Wethouders moeten zijn. Doordat ouders niet de wettelijke procedure doorlopen, verliezen ze rechtsbescherming.

- Ouders voelen zich door WIJ Groningen onder druk gezet om Basis jeugdhulp te accepteren.
- Belangenorganisaties voor ouders en kinderen vrezen problemen door een gebrek aan passende jeugdhulp.

‘We kregen een mail waarin stond dat er een kennismakingsgesprek gepland zou worden met WIJ Groningen om de overdracht te bespreken, terwijl we helemaal niet weg willen bij onze specialist. Ons kind krijgt nu de hulp die het nodig heeft, maar die overdracht wordt gebracht als een voldongen feit’, zegt een ouder.

Uit een [artikel dat RTV Noord in oktober 2023 publiceerde](#) blijkt dat meer ouders zich voor het blok gezet voelen door WIJ Groningen. Kunnen de gemeente en WIJ Groningen de Basis jeugdhulp verplichten of hebben ouders rechten bij het kiezen van passende hulp voor hun kind? En hoe kunnen ze de door hen gewenste hulp krijgen? Wij zochten het uit.

Hoe werkt Basis jeugdhulp?

Gezinnen die jeugdhulp nodig hebben, komen eerst bij een WIJ-team, ook als ze tot dan toe specialistische jeugdhulp kregen van een andere zorgaanbieder. Doel is volgens de gemeente Groningen om gezinnen in de eigen omgeving ondersteuning te kunnen bieden, [zonder wachtlijst](#). De hulp die eerder door meer dan 110 zorgaanbieders werd verleend, is nu belegd bij één organisatie: WIJ Groningen.

Verantwoordelijk wethouder Manouska Molema zegt hierover: 'De Basis jeugdhulp is een keuze om beschikkingen eraf te halen en flexibiliteit in te bouwen. Het is ook om de marktwerking uit de zorg te halen doordat we minder zorgaanbieders hebben.'

Maar die keuze om 'beschikkingen eraf te halen' zorgt er volgens juridisch adviseurs voor dat ouders in de problemen komen. Bovendien mag het niet volgens de Algemene Wet Bestuursrecht ([artikel 4.1](#)). Onlangs is de gemeente Maassluis door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) op de vingers getikt omdat zij beschikkingsvrij werkte. In [dit artikel in Binnenlands Bestuur](#) staat dat gemeenten die op deze manier werken, hun beleid moeten aanpassen.

Het belang van een beschikking

Wat houdt dat nu precies in, beschikkingsvrij of beschikkingsarm werken?

Ouders ontvangen geen beschikking en kunnen daar dus ook geen bezwaar tegen maken

Een beschikking is een schriftelijk besluit van de gemeente. Volgens de Algemene wet bestuursrecht (Awb) moet de gemeente zo'n beschikking verstrekken als ouders jeugdhulp aanvragen. Tegen die beschikking kunnen ze eventueel in bezwaar en daarna in beroep gaan. 'Daarmee is tevens de rechtsbescherming van de burger gewaarborgd', zo staat in de wet.

In gemeenten die beschikkingsvrij werken, is die rechtsbescherming verdwenen: ouders ontvangen geen beschikking en kunnen daar dus ook geen bezwaar tegen maken.

Het aanvragen van jeugdhulp

De gemeente is dus wettelijk verplicht om ouders een schriftelijk besluit te sturen als ze jeugdhulp aanvragen. Maar bij die aanvraag gaat het al mis in Groningen, want waar en hoe moet je jeugdhulp aanvragen?

'Ik heb het vanmorgen zelf geprobeerd bij de gemeente Groningen', zegt juridisch adviseur Lous Folkers van Loyalty Advies, die in het hele land ouders met soortgelijke problemen [bijstaat](#) op basis van 'no cure, no pay'. 'Ik belde het nummer dat op de website van de gemeente staat en vroeg: ik wil een aanvraag voor jeugdhulp indienen, hoe moet ik dat doen? Ik werd meteen doorverwezen naar WIJ Groningen.'

Maar volgens Folkers moeten ouders daar helemaal niet zijn, want zo krijgen ze geen beschikking. Het staat wél goed in de [gemeentelijke verordening, artikel 5](#), weet ze.

Daarin is te lezen: '*Een aanvraag voor een individuele voorziening wordt schriftelijk ingediend bij het college. Het college legt het besluit op een aanvraag voor een individuele voorziening vast in een beschikking.*'

Folkers: 'Ouders moeten dus een briefje sturen naar het college van Burgemeester en Wethouders, waarin ze om jeugdhulp vragen. Zet je naam en adres erbij plus de datum en een handtekening eronder', adviseert Folkers. 'Als je het niet volgens deze weg doet, heb je formeel nooit een aanvraag ingediend en krijg je dus ook geen beschikking.'

Een aanvraag doen voor jeugdhulp bestaat niet

Geth Kuin - directeur innovatie en ontwikkeling bij WIJ Groningen

Volgens Geth Kuin, directeur innovatie en ontwikkeling bij WIJ Groningen, zit het anders. 'Een aanvraag doen voor jeugdhulp bestaat niet. In Nederland kennen we geen recht meer

op jeugdzorg. Je komt bij ons met een ondersteuningsvraag.'

Folkers noemt dat 'woordspelletjes'. 'Ik heb bij WIJ Groningen de vraag neergelegd of zij een mandaat (machtiging, red.) hebben gekregen van het gemeentebestuur om aanvragen voor jeugdhulp in behandeling te nemen. In eerste instantie werd mij verteld dat ze dat mandaat inderdaad hebben, maar toen ik vroeg of ik dat zwart op wit kon krijgen, kreeg ik als antwoord dat WIJ het toch niet heeft. Ze schreven letterlijk: 'We noemen dit soms wel mandaat, maar dat is het in juridische zin niet.' Je kunt bij WIJ dus geen jeugdhulp aanvragen, dat moet bij het college.'

Keuzevrijheid

Een ander punt van zorg bij de Basis jeugdhulp is het gebrek aan keuzevrijheid van de ouders. Hebben zij het recht om te kiezen voor een andere zorgaanbieder dan WIJ Groningen? Volgens de Jeugdwet is die vrijheid er wel degelijk. In [artikel 8.1.1](#) staat: 'Indien de jeugdige of zijn ouders dit wensen, verstrekt het college hun een persoonsgebonden budget dat hen in staat stelt de jeugdhulp die tot de individuele voorziening behoort van derden te betrekken.' En in [artikel 2.6](#) valt te lezen dat 'jeugdhulp ook toegankelijk is na verwijzing door de huisarts, de medisch specialist en de jeugdarts.'

'Huisartsen kunnen hier dus ook een rol in spelen', vindt Folkers. 'Zij sturen ouders nu naar WIJ Groningen, maar ze kunnen een brief schrijven waarin staat: ik verwijs naar deze specialistische zorgverlener.'

De emotie zit vaak hoog bij ouders; het gaat wel om je kinderen

Saskia Diederik - Oudervereniging Balans

Juridisch adviseur Desiree van Doremalen gaat nog een stapje verder: 'Als WIJ Groningen zegt dat hulp van een externe deskundige niet nodig is omdat ze zelf die deskundigheid biedt, is dat drang. Wat je als ouders moet doen, is vragen: waar blijkt die expertise van WIJ dan uit? Maar ouders zijn vaak niet mondig genoeg.'

Dat laatste nuanceert Saskia Diederik, vrijwilliger bij [Oudervereniging Balans](#). Zij heeft geregeld ouders aan de telefoon die vastlopen bij bijvoorbeeld het aanvragen van jeugdhulp. 'Ik heb deze week nog een ouder geholpen met de gemeente in gebreke stellen voor het uitblijven van een beschikking na een aanvraag. De emotie zit vaak hoog bij ouders; het gaat wel om je kinderen.' Diederik wijst op het recht om iemand mee te nemen naar een gesprek.

Definities van begrippen ontbreken

Niettemin is volgens Geth Kuin van WIJ Groningen de opdracht van de gemeente helder: 'Het is onze taak om te onderzoeken of de algemene voorziening (Basis jeugdhulp, red.) voldoende is. In de nadere regels heeft de gemeente bepaald dat we zoveel mogelijk in die algemene voorziening willen helpen.'

Bij die 'algemene voorziening' zetten juridisch adviseurs ook vraagtekens. Folkers: 'Bij een algemene voorziening is niet eerst een onderzoek nodig naar de behoeften van de gebruikers. Dat is wel wat bij WIJ gebeurt.'

Volgens het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is de manier waarop WIJ Groningen een centrale rol heeft in het aanbieden van laagdrempelige jeugdhulpvoorzieningen in lijn met de afspraken die in de [Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028](#) zijn gemaakt.

Eva Huls van [Defence for Children](#), een juridische kinderrechtenorganisatie, plaatst daar kanttekeningen bij: 'De gemeente Groningen loopt inderdaad met de Basis jeugdhulp vooruit op de Hervormingsagenda. Daarin staat dat het 'de voorkeur heeft om (lichte) ondersteuning zoveel mogelijk te organiseren als een (groepsgerichte) vrij toegankelijke voorziening'. Daar is geen beschikking voor nodig en laagdrempelige hulp bieden kan natuurlijk heel positief uitwerken. Maar we hebben landelijk nog helemaal niet besproken wat valt onder 'lichte ondersteuning' en wat we verstaan onder 'vrij toegankelijk'. Er is zoveel afhankelijk van die invulling van abstracte begrippen en als Groningen gestart is met de Hervormingsagenda en dat heeft al zulke uitwerkingen, dan maak ik mij grote zorgen.'

'Wij van wc-eend?'

Terug naar de route die ouders nu gewezen wordt: als zij met een 'ondersteuningsvraag' bij WIJ Groningen komen, doet WIJ Groningen een onderzoek en daar komt meestal uit dat WIJ Groningen de hulp gaat bieden. 'Dat is geen kwestie van de slager keurt zijn eigen vlees', vindt Kuin. 'Als er echt sprake is van bijvoorbeeld psychische problemen en er moet een psychiatrisch onderzoek komen, dan verwijzen wij wel door.'

Volgens Kuin is er voor WIJ Groningen geen financiële prikkel om zoveel mogelijk mensen te helpen in de eigen Basis jeugdhulp: 'We worden lumpsum (met een vast bedrag, red.) gefinancierd door de gemeente'.

Klachtensysteem van WIJ

Wat als ouders het niet eens zijn met de uitkomst van het onderzoek van WIJ Groningen en toch specialistische hulp willen? Dan kunnen ze geen bezwaar maken tegen een beschikking, omdat die niet is afgegeven. Kuin: 'Wij lichten ouders voor over hun mogelijkheden, dus ouders weten hoe ze een bezwaar kunnen indienen tegen een besluit. WIJ Groningen heeft daar een klachtensysteem voor. Als ouders dan nog niet tevreden

zijn, kunnen ze naar de (lokale, red.) ombudsman. Maar we hebben weinig bezwaren gekregen tot nu toe.'

Juridisch adviseur Folkers wijst erop dat hier geen sprake is van een 'bezwaar' maar van een 'klacht' en dat geeft ouders geen wettelijke rechten. Ze vreest dat de Basis jeugdhulp de gemeente ontzettend veel geld gaat kosten. 'Als gezinnen niet de juiste hulp krijgen, worden de problemen vaak groter en de zorg die nodig is, zwaarder. Dan neemt het risico op ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing toe en ook het risico op escalatie, bijvoorbeeld in de vorm van een gezinsdrama.'

En ouders...

... die zien door de bomen het bos niet meer. Volgens het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport lijkt in Groningen geen sprake van beschikkingsarm werken. Het ministerie verwijst daarbij naar de gemeentelijke [verordening](#) die op orde is. 'Alsof het gros van de ouders deze verordening weet te vinden en die nog kan lezen ook', zucht een moeder.

Zij heeft een poging gedaan om hulp te krijgen van een zelfgekozen specialist, maar heeft het gevoel dat ze bewust is tegengewerkt door WIJ Groningen. 'Ze zeggen dat je akkoord moet gaan met Basis jeugdhulp en dat een pgb (een persoonsgebonden budget om hulp in te kopen bij een zelfgekozen specialist) niet kan.'

Een andere moeder vertelt: 'Ik kreeg een bericht waarin staat: 'We kunnen niet zomaar een beschikking voor een bepaalde hulporganisatie afgeven. Hier moeten we eerst onderzoek voor doen''

En deze moeder zegt dat ze het gevoel heeft dat ze onder druk wordt gezet door WIJ Groningen. 'Wij wilden een verlenging van het pgb, maar die konden we alleen krijgen als we eerst akkoord gingen met een keukentafelgesprek met WIJ.'

Soms krijgen ouders ook te horen: dit is geen jeugdhulpvraag, dit is wat bij het leven hoort

Manouska Molema - Wethouder Jeugd, Gezondheid en Diversiteit

'Dat ouders zich onder druk gezet voelen door WIJ Groningen, daar kan ik geen handen en voeten aan geven', reageert Geth Kuin van WIJ Groningen. 'Maar het klopt wel dat de producten die er vroeger waren, gaan verdwijnen. Als het echt nodig is - en dat kunnen specialisten inschatten - komt er nog wel een indicatie.'

Wethouder Manouska Molema zegt ook niet op de hoogte te zijn van veel klachten. ‘Waar ik het wel eens voorbij hoor komen, is bij ouders die nu lichte ondersteuning hebben en die bij verlenging over moeten naar Basis jeugdhulp. Soms krijgen ze ook te horen: dit is geen jeugdhulpvraag, dit is wat bij het leven hoort. Dan wil het wel eens gebeuren dat ouders een individuele indicatie willen. Maar wij hebben bewust gekozen voor Basis jeugdhulp.’

Of ik een beschikking heb gehad? Nee, zegt me niks

Een vader

‘Zolang jij akkoord bent met het WIJ-team heb je geen probleem’, zegt Lous Folkers. ‘Maar als je tegensputtert, krijg je opmerkingen als: ‘Je belemmert de ontwikkeling van je kind als je de Basis jeugdhulp weigert’ of ze dreigen met een Veilig Thuis-melding.’

Ondertussen heeft deze vader, die een pgb wil aanvragen voor zijn dochter, geen weet van de jeugdhulp spelregels in Groningen: ‘WIJ vroeg of ik gebaat zou zijn bij een gesprek met WIJ. Ik dacht: dat ben ik wel. Maar in dat gesprek ging het helemaal niet meer over een pgb. Ik weet ook niet hoe ik dat moet aanvragen. Ze zeggen dat mijn casemanager daar over gaat, maar ik weet niet wie dat is. Of ik een beschikking heb gehad? Nee, zegt me niks.’

Voorpagina 112 Ter Apel Ring Zuid Aardbevingen Gemist Sport Noordzaken

LEES OOK

Mary (17) zit voor jeugdzorg in het buitenland: 'Er wordt niet erkend dat hulp passend moet zijn'

Deel dit artikel

X

Facebook

WhatsApp

LinkedIn

Email

Kopieer url

Heb jij een tip voor de redactie?

Stuur ons een bericht, foto of filmpje!

Meest gelezen

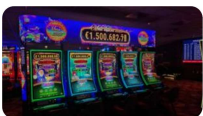
RTV Noord-verslaggever Anja Otto overleden

Politie: verdacht pakketje Siersteenlaan was explosief

Persoon overleden bij treinongeluk station Zuidbroek

Groninger die uurtje op zijn vrienden moest wachten wint anderhalf miljoen

Roerblad dat sluis Gaarkeuken blokkeerde uit het water gehaald

Advertentie

Tips van de redactie

112

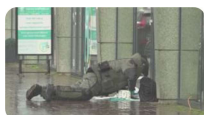
LIVEBLOG

112-nieuws 5 april: Auto en bestelbus botsen • Vier gestolen fietsen opgespoord in Stad

LIVEBLOG

112-nieuws donderdag 4 april: Schaftkeet in brand • Minderjarige straatrovers gearresteerd

LIVEBLOG

112-nieuws woensdag 3 april: Verdacht pakket gevonden op Siersteenlaan in Stad

[Meer 112 nieuws →](#)

Sport

Column: Tien jaar Hollywood aan het Hoendiep

Lycurgus verliest in eigen huis vijfsetter van Limax

Jur Vrieling wint voor de vierde keer in Tolbert

[Meer sport nieuws →](#)

Deze informatie ontbreekt vanwege je cookievoorkeuren

Om je cookievoorkeuren te respecteren kunnen we je de personaliseerde content die op deze plek getoond wordt niet laten zien. Je kunt ervoor kiezen om alsnog cookies te accepteren of niets doen.

[Voorkeuren aanpassen](#)

Nieuws

112 nieuws
Aardbevingen
Gemist
Sport
Noordzaken
Podcasts
Dossiers
Weer

RTV Noord Service

Contact
Over ons
Wie is wie
Vacatures
Webshop

Veel gestelde vragen
Hoe ontvang je ons?
Nieuwsbrief
Uitagenda
Privacystatement
Responsible Disclosure richtlijnen
RSS feed

Apps

Download Android app
Download iOS app

Adverteren

Adverteer op Noord

Volg ons

Iets belangrijks gezien wat je met ons wilt delen?

Tip onze journalisten →

© 2024 RTV Noord
